

- ร่าง -

ประกาศแนวปฏิบัติ

ที่ นป. /2561

เรื่อง แนวทางการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในตลาดทุน
และการผ่อนผันการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในตลาดทุน

ตามที่ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 44/2556 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการรายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ลงวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2556 (“ประกาศ ที่ ทจ. 44/2556”) กำหนดให้บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ซึ่งมีหุ้น เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จัดให้มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี เพื่อให้มั่นใจว่าผู้สอบบัญชีมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน เนื่องจากบริษัทดังกล่าวมีความรับผิดชอบ โดยตรงในการจัดทำรายงานทางการเงินและการคัดเลือกผู้สอบบัญชีที่เหมาะสม และประกาศสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ สช. 39/2553 เรื่อง การให้ความเห็นชอบผู้สอบบัญชี ในตลาดทุน ลงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2553 (“ประกาศ ที่ สช. 39/2553”) กำหนดให้ผู้สอบบัญชีในตลาดทุน ต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินด้วยความรับผิดชอบตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีและที่กำหนดโดย International Federation of Accountants (IFAC) และ ตามข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชีและข้อกำหนดเพิ่มเติมตามประกาศที่ออกตามกฎหมาย ว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ โดยที่จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดย International Federation of Accountants (IFAC) ได้มีการปรับปรุงจรรยาบรรณเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี สำนักงานโดยอาศัยอำนาจตามข้อ 23 แห่งประกาศ ที่ ทจ. 44/2556 และข้อ 22(1) และข้อ 25(2) แห่งประกาศ ที่ สช. 39/2553 จึงกำหนดแนวทางการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในตลาดทุนและการผ่อนผันการหมุนเวียน ผู้สอบบัญชีในตลาดทุนไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 แนวทางการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในตลาดทุนและการผ่อนผันการหมุนเวียน ผู้สอบบัญชีในตลาดทุน ให้ใช้บังคับกับบุคคลดังต่อไปนี้

- (1) ผู้สอบบัญชีในตลาดทุน ซึ่งต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี และที่กำหนดโดย International Federation of Accountants (IFAC)
- (2) บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ซึ่งต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ตามประกาศ ที่ ทจ. 44/2556

ข้อ 2 แนวทางตามประกาศนี้มีรายละเอียดเกี่ยวกับการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในตลาดทุน และการผ่อนผันการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในตลาดทุน โดยคำนึงถึงการรักษาความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน สอบบัญชีตามที่กำหนดในภาคผนวกแนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ รายละเอียดดังกล่าวได้แก่เรื่องดังต่อไปนี้

- (1) สรุปหลักเกณฑ์การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และคำอธิบายโดยสังเขป
- (2) การหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน (transitional period) ได้แก่ ช่วงปี พ.ศ. 2562 ถึงปี พ.ศ. 2566
- (3) การผ่อนผันการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีสำหรับสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก

ประกาศ ณ วันที่

(นายรพี สุจริตกุล)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

1. คำนิยาม

1.1 ผู้สอบบัญชีหลัก (“key audit partner”) หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงาน ผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงาน หรือผู้สอบบัญชีอื่นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจหลักหรือใช้ดุลยพินิจในเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบงบการเงิน ผู้สอบบัญชีอื่นอาจรวมถึงผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานของกิจการภายในกลุ่มที่มีนัยสำคัญ

1.2 ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงาน (“engagement partner”) หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่ลงลายมือชื่อในรายงานการสอบบัญชี (“signing audit partner”) หรือบุคคลอื่นในสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักในงานสอบบัญชีและผลการปฏิบัติงาน

1.3 ผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงาน (engagement quality control reviewer : “EQCR”) หมายความว่า หุ่นส่วน บุคคลอื่นในสำนักงานสอบบัญชี บุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติเหมาะสม หรือกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ประกอบด้วยบุคคลดังกล่าว ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่เพียงพอและเหมาะสมในการประเมินเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจที่สำคัญของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและข้อสรุปที่ใช้ในการจัดทำรายงานการสอบบัญชี โดยการสอบทานการควบคุมคุณภาพงานจะทำในหรือก่อนวันที่ในรายงานการสอบบัญชี

1.4 ผู้สอบบัญชีอื่นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน (“other key audit partner”) เช่น หุ่นส่วนการสอบบัญชีที่รับผิดชอบงานสอบบัญชีในบริษัทย่อยหรือส่วนงานที่มีสาระสำคัญ เป็นต้น

2. สรุปหลักเกณฑ์การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และคำอธิบายโดยสังเขป

ในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีในตลาดทุนจัดให้มีการหมุนเวียน key audit partner ตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ปรับปรุงใหม่ ซึ่งกำหนดโดย International Federation of Accountants (IFAC) โดยให้มีผลใช้บังคับสำหรับการตรวจสอบงบการเงินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์อย่างย่อสรุปได้ดังนี้

2.1 ให้มีการหมุนเวียน key audit partner เมื่อปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบหรือสอบทานงบการเงินของลูกค้างานสอบบัญชีมาแล้ว 7 รอบปีบัญชี ไม่ว่าจะติดต่อกันหรือไม่ โดยในกรณีที่ผู้สอบบัญชีปฏิบัติหน้าที่เป็น engagement partner ให้เว้นการปฏิบัติหน้าที่ 5 รอบปีบัญชีติดต่อกัน สำหรับกรณีที่เป็น EQCR ให้เว้นการปฏิบัติหน้าที่ 3 รอบปีบัญชีติดต่อกัน และกรณีที่เป็น other key audit partner ให้เว้นการปฏิบัติหน้าที่ 2 รอบปีบัญชีติดต่อกัน

2.2 การนับระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในกรณีที่แต่ละปีผู้สอบบัญชีมีการปฏิบัติหน้าที่ key audit partner ที่ต่างบทบาทกัน ให้นับรวม

ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ key audit partner ทุกหน้าที่รวมกัน โดยให้มีการเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	การเว้นการปฏิบัติหน้าที่
engagement partner (4 ปีขึ้นไป)				EQCR หรือ other key audit partner		5 ปีติดต่อกัน	
EQCR (4 ปีขึ้นไป)				other key audit partner		3 ปีติดต่อกัน	
engagement partner (3 ปีขึ้นไป)			EQCR	other key audit partner		5 ปีติดต่อกัน	
engagement partner (น้อยกว่า 3 ปี)		EQCR		other key audit partner		3 ปีติดต่อกัน	

ในกรณีอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดในตารางด้านบนให้เว้นการปฏิบัติหน้าที่ 2 ปีติดต่อกัน

2.3 ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีเว้นจากการปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบตามที่กำหนดในข้อ 2.1 และ 2.2 จะต้องนับการปฏิบัติหน้าที่ต่อเนื่องจากครั้งก่อน เช่น ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีปฏิบัติหน้าที่ engagement partner มาแล้ว 4 ปี โดยมีการเว้นการปฏิบัติหน้าที่เป็นระยะเวลา 2 ปี ผู้สอบบัญชีจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ engagement partner ของลูกค้างานสอบบัญชีรายเดิมได้ต่อไปอีก 3 ปี

2.4 ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีมีการเว้นการปฏิบัติหน้าที่ครบตามที่จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับเดิมกำหนดไว้แล้วก่อนที่จะจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ปรับปรุงใหม่นี้จะมีผลบังคับใช้ ผู้สอบบัญชีสามารถเริ่มต้นนับระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ใหม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น

ก่อนปี 60	ปี 60	ปี 61	ปี 62 เริ่มใช้ เกณฑ์ใหม่	ปี 63	ปี 64	ปี 65 เป็นต้นไป
เป็น engagement partner 5 ปี (ปี 55 – 59)	เว้น 2 ปี (ปี 60 – 61)		สามารถเป็น engagement partner ได้ 7 ปี (ปี 62 – 68)			
เป็น engagement partner 5 ปี (ปี 56 – 60)	เว้น 1 ปี (ปี 61)		สามารถเป็น engagement partner ได้ 2 ปี (ปี 62 – 63)	เว้น 3 ปี* (ปี 64 – 66)		
เป็น engagement partner 5 ปี (ปี 56 – 60)	เว้น 3 ปี* (ปี 61 - 63)		สามารถเป็น engagement partner ได้ 7 ปี (ปี 64 – 70)			

*ในกรณีที่มีการเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในช่วง transitional period (ปี 2562 – 2566) ผู้สอบบัญชีสามารถจัดให้มีการเว้นการปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่า 5 ปีได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 ปีติดต่อกันตามที่กำหนดในข้อ 3

3. การหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน (transitional period)

ในการหมุนเวียน key audit partner สำหรับรอบการตรวจสอบงบการเงินที่เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566 (“ช่วง transitional period”) เมื่อ key audit partner ปฏิบัติหน้าที่ครบตามจำนวนปีที่กำหนดแล้ว และเข้าเกณฑ์ที่จะต้องเว้นการปฏิบัติหน้าที่ 5 รอบปีบัญชีติดต่อกัน ให้ key audit partner จัดให้มีการเว้นการปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่า 5 ปีได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 ปีติดต่อกัน

4. การผ่อนผันการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีสำหรับสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก

4.1 ในกรณีสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีผู้สอบบัญชีในตลาดทุนสังกัดอยู่น้อยกว่า 4 ราย สำนักงานสอบบัญชีดังกล่าวสามารถขอผ่อนผันการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีได้ในช่วง transitional period โดยสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้อีก 2 ปี ทั้งนี้ ในช่วงที่ได้รับการผ่อนผันการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชีดังกล่าวจะต้องมีมาตรการป้องกันที่ทำให้มั่นใจได้ว่างานสอบบัญชียังมีคุณภาพ เช่น การจัดให้มีบุคคลที่เป็นอิสระมาสอบทานคุณภาพงานก่อนหรือภายหลังจากการออกรายงานการสอบบัญชี เป็นต้น โดยหัวหน้าสำนักงานสอบบัญชีต้องมีหนังสือขอผ่อนผันมายังสำนักงานก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีในสังกัดจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ในปีถัดไป พร้อมทั้งระบุมาตรการป้องกันที่สำนักงานสอบบัญชีจะนำมาใช้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว รวมทั้งสำนักงานสอบบัญชีต้องดำเนินการตามมาตรการป้องกันตามที่กำหนดไว้ให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือนนับจากวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี และบันทึกผลการดำเนินการดังกล่าวเพื่อให้สำนักงานสอบทานในรอบการตรวจสอบถัดไป หรือเมื่อสำนักงานร้องขอ

4.2 ในกรณีที่บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ซึ่งมีหุ้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่งตั้งผู้สอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่ได้รับการผ่อนผันการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีตามข้อ 4.1 ให้ถือว่าบริษัทดังกล่าวสามารถหมุนเวียนผู้สอบบัญชีได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 4.1 ด้วย